

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI TƏHSİL NAZİRLİYİ
BAKİ DÖVLƏT UNIVERSİTETİ

MAGİSTRATURA PİLLƏSİ ÜÇÜN

İXTİSAS: 060201 Azərbaycan dili

FƏNN: İF-M 2472 “AZƏRBAYCAN DİLİ
MORFOLOGİYASININ AKTUAL MƏSƏLƏLƏRİ”

(I kurs)

PROQRAM

*Bakı Dövlət Universitetinin
Rektorunun 12.10.2017-ci il tarixli
R-99 sayılı əmri ilə təsdiq edilmişdir.*

Bakı – 2017

Tərtib edən:
**Abdullayeva Sənubər Ələvsət qızı – Azərbaycan dilçiliyi
kafedrasının professoru,
filologiya elmləri doktoru**

Redaktor :
**Hacıyev Tofiq Müzəffər oğlu - Azərbaycan dilçiliyi kafedrasının
professoru, filologiya elmləri
doktoru**

Rəy verənlər:
**Həbibli Reyhan Yusif qızı – BDU-nun Azərbaycan dilçiliyi
kafedrasının dosenti, filologiya
elmləri üzrə fəlsəfə doktoru**

**Səfiyeva Fəridə Ramiz qızı – Azərbaycan Dillər Universitetinin
Müasir Azərbaycan dili
kafedrasının professoru,
filologiya elmləri doktoru**

İZAHAT VƏRƏQİ

“Azərbaycan dili morfolojiyasının aktual məsələləri” fənni “Azərbaycan dili” (060201) ixtisası alan magistrantlara I kursda 60 saat (30 saat mühazirə, 30 saat məşğələ) həcmində tədris edilir. Fənnin həcmi mütəxəssis hazırlığı üzrə Dövlət standartının tələblərinə uyğundur. Fənn üzrə tədris işinin əsas növü mühazirə və praktik auditoriya məşğələləridir. Məşğələlərin əsas forması ilə yanaşı, magistrantların auditoriyadan-kənar vaxtda yerinə yetirdikləri sərbəst tədqiqat işi də xüsusi yer tutur. Fənnin programı “Filologiya” istiqaməti üzrə magistr hazırlığına dair tövsiyələri nəzərə almaqla hazırlanmışdır.

Fənnin mənimsənilməsinin məqsəd və vəzifələri

Kursun məqsədi – sistemli elmi təfəkkür mədəniyyətinə yiylənmək; informasiyanın qavranılması, təhlili, ümumiləşdirilməsi, yaradıcı düşünmə bacarığını inkişaf etdirmək; nəzəri qrammatika sahəsindəki əsas müddəə və konsepsiyaları təqdimetmə vərdişlərini formalasdırmaq; bütövlükdə dil sisteminin fəaliyyət prinsiplərini anlamaq, sözün forma-məna quruluşu haqqındaki məlumatların vacibliyini dərk etdirmək; dilçilik metodlarından və müasir informasiya texnologiyalarından istifadə etməklə dil faktlarının toplanılması və sistemli təhlili vərdişlərinə yiyləndirmək; dilçilik nəzəriyyəsi sahəsində qazanılmış bilikləri tətbiq etmək bacarığını formalasdırmaq; magistrantları müasir Azərbaycan dili morfolojiyasının aktual problemləri ilə tanış etmək; morfoloji vahidləri yeni mövqedən təhlil etməyin praktik bacarıq və vərdişlərini formalasdırmaqdır.

Kursun vəzifələri:

1. Azərbaycan dili morfolojiyasının öyrənilməsi prosesində peşəkar pedaqoji və metodik oriyentasiya vərdişlərini formalasdırmaq;

2. Magistrantlarda dil və kommunikativ səriştəliliyi formalaşdırmaq;
3. Magistrantlarda elmi-nəzəri ədəbiyyatla işləmək səriştəliliyi yaratmaq;
4. Magistrantlarda morfologiya sahəsində linqvistik dün-yagörüşünü formalaşdırmaq;
5. Nitqi formalaşdırın əsas vasitə kimi dilin morfoloji quruluşunu öyrətmək;
6. Müxtəlif dil normaları əsasında tələbələrin nitq mədəniyyətini yüksəltmək.

Fənnin tədris prosesində yeri

“Azərbaycan dili morfolojiyasının aktual məsələləri” fənni magistraturanın Azərbaycan dili (060201) ixtisası üzrə tədris planına daxil edilmişdir. “Müasir Azərbaycan dili” fənninin mənətiqi davamı olan İF-M2472 “Azərbaycan dili morfolojiyasının aktual məsələləri” mütəxəssislərin ümumi peşə hazırlığı üzrə fənlər silsiləsini təşkil edən nəzəri fənlərdən biridir, I kursda, 2-ci semestrdə tədris olunur. Bu kurs çərçivəsində Azərbaycan dilindəki sözlərin qrammatik-semantik xüsusiyyətlərinin öyrənilməsinin nəzəri-metodoloji problemləri müzakirə edilir. Kurs dilimizdəki sözlərin (leksemərin) sözdəyişmə paradiqmasının aktual məsələlərinə, müxtəlif tipli söz-formaların əmələ gəlməsi və qrammatik mənaların onlarla ifadəsinin prinsiplərinə həsr olunmuşdur. Burada söz haqqında qrammatik təlim kimi Azərbaycan dili morfolojiyasının nəzəri əsasları nəzərdən keçirilir, habelə nitq hissələri nəzəriyyəsinin əsas müddəaları və Azərbaycan dilinin morfoloji quruluşunun inkişaf tendensiyaları təqdim olunur.

Fənnin mənimsənilməsi nəticəsində tələbə bilməlidir:

- Azərbaycan dili sözləri və söz-formalarının semantik-qrammatik xüsusiyyətlərini;
- sözlərin qrammatik mənalarının növlərini;

- nitq hissələri sisteminin quruluşunu, ayrı-ayrı nitq hissəsi çərçivəsində bütün morfoloji kateqoriyaların fəaliyyətini;
- Azərbaycan dilinin morfoloji altsisteminin inkişafının əsas istiqamətlərini;
- Azərbaycan dili morfologiyasının öyrənilməsi tarixi və bu sahədə olan əsas fikirləri;
- son elmi yeniliklər, əsas morfoloji anlayışlara baxış, morfoloji vahidlərin qrammatik semantikası, ayrı-ayrı söz qruplarının morfologiyaadakı mövqeyini;
- dilçilik elminin morfologiya sahəsində müasir problemlərini.

Bacarmalıdır:

- morfemin paradiqmatik və sintaqmatik münasi-bətlərini müəyyənleşdirməyi;
- nitq hissələrini mahiyyətçə fərqləndirməyi;
- sözün aid olduğu nitq hissəsini morfoloji və sintaktik baxımdan səciyyələndirməyi;
- nitq hissələrinin ənənəvi təsnifatını və dildə keçid hadisələrini təhlil etməyi;
- konversiya hadisəsi, yaranma səbəbləri, onun növlərini izah etməyi;
- bu və ya digər nitq hissəsi daxilindəki morfoloji kateqoriyaları əhatəli təhlil etməyi;
- dil hadisələrinin morfoloji səviyyədaxili sistem əlaqələrini aydınlaşdırmağı.

Yiyələnməlidir:

- kompüter məlumat bazalarında informasiya axtarışı vərdişlərinə;
- Azərbaycan dili sözlərinin morfoloji təhlili üçün xüsusi məlumat bazalarının hazırlanma bacarığına;
- müəyyən cümlənin və ya bütöv mətnin komponenti kimi sözün (söz-formanın) morfoloji təhliletmə vərdişlərinə;

- müxtəlif nitq hissələrinə aid sözlərin morfoloji təhlil vərdişlərinə;
- müasir dilçiliyin kateqorial-terminoloji aparatına;
- müstəqil dilçilik tədqiqatı və onun nəticələrinin təqdim edilməsi vərdişlərinə;
- ayrı-ayrı dil faktları və hadisələrinə şüurlu münasibətə;

Mövzular üzrə saatların bölgüsü

№	Mövzular	Cəmi	o cümlədən	
			mühazirə	seminar
1.	Fənnin obyekti və predmeti.	4	2	2
2.	Morfemika anlayışı.	4	2	2
3.	Nitq hissəsi leksik-qrammatik kateqoriya kimi.	4	2	2
4.	İsim, onun əsas qrammatik kateqoriyaları ətrafında olan mübahisəli məqamlar	8	4	4
5.	Sifət və say.	4	2	2
6.	Əvəzliklərdə məna problemi	4	2	2
7.	Feil.Feil ətrafında olan mübahisəli məsələlər	8	4	4
8.	Zərf. Zərf ətrafında mübahisəli məqamlar. Zərfin digər nitq hissələri ilə ortaqlığı məsələsi.	4	2	2
9.	Köməkçi nitq hissələrinin qrammatik semantikası	8	4	4
10.	Xüsusi nitq hissələri	4	2	2
Cəmi:		60	30	30

Mövzular və onların məzmunu

1. Fənnin obyekti və predmeti. Azərbaycan dilçiliyində qrammatika və dilin qrammatik quruluşu haqqında fikir və mülahizələr. Qrammatika sözlərin dəyişməsini və birləşməsini öyrənən bir elm kimi. Dilin qrammatik quruluşunun əsas xüsusiyyətləri. Qrammatik məna və qrammatik forma anlayışı. Dilçilikdə qrammatika və onun bölmələrinə müxtəlif münasibət. Morfolojiya ilə sintaksisin qarşılıqlı əlaqəsi. Morfolojiya, obyekti, predmeti, əsas vahidləri. Azərbaycan dilçiliyində morfolojiya ilə bağlı mühüm araşdırımlar (M.Hüseynzadə, Ə.Dəmirçizadə, Ə.Abdullayev, Y.Seyidov, F.Zeynalov, Q.Kazimov və b.) və onların qısa xülasəsi. Morfolojiya və söz yaradıcılığı məsələsi.

Qrammatik və leksik məna, bunların fərqləndirilməsi. Qrammatik kateqoriyalar. Ümumqrammatik kateqoriyalara münasibət.

Qrammatik kateqoriya forma və mənanın vəhdəti kimi. Azərbaycan dilçiliyində qrammatik kateqoriyalara münasibət. Ümumi və xüsusi qrammatik kateqoriyalar bölgüsünün tənqidini mənzərəsi. Qrammatik mənanın ifadə vasitələri. [1]; [6]; [14]; [23].

2. Morfemika anlayışı. Kök, şəkilçi və əsas problemi. Sözün morfem tərkibi: kök və şəkilçi morfemlər, onların xüsusiyyətləri. Söz köklərinin semantik müstəqilliyi, fonetik tərkibcə sabitliyi. Kök morfem, onun əsas xüsusiyyətləri. Şəkilçi morfemlərin məna və qrammatik funksiyasına görə növləri: sözdüzəldici və sözdəyişdirici şəkilçilər. Sözdüzəldici şəkilçilər. Onların məna yaratma, mövqeyinə, məhsuldarlığına görə növləri.

Sözdəyişdirici şəkilçi qrammatik mənanın əlaməti kimi. Sözdüzəldici və sözdəyişdirici şəkilçilər arasında omonimlik, sinonimlik və antonimlik halları. Aqlütinasiya əsasında

şəkilçilərin düzülüş ardıcılılığı. Asemantik və sıfır morfem anlayışları. [16]; [23]; [17]; [19].

3. Nitq hissəsi leksik-qrammatik kateqoriya kimi. Nitq hissələri ümum dil hadisəsi kimi. Nitq hissələrinin təsnifi və sıralanma qanunauyğunluğu. Nitq hissələrinin təsnifi prinsipləri. Leksik, morfoloji və sintaktik prinsiplər. Nitq hissəsi və cümlə üzvü problemi. Bir sözün müxtəlif nitq hissələrinə aid olub-olmaması məsələsi.

Əsas nitq hissələrinin müəyyənləşdirilməsində meyarlar: leksik-semantik mənaya, morfoloji əlamətə, sintaktik vəzifəyə malik olması. [8]; [14]; [23].

4. İsim, onun əsas qrammatik kateqoriyaları ətrafında olan mübahisəli məqamlar. Azərbaycan dilçiliyində ismin əsas xüsusiyyətlərindən bəhs edən fundamental əsərlərin xülasəsi. İsmi digər nitq hissələrindən fərqləndirən əsas leksik-qrammatik əlamət.

İsmi digər nitq hissələrindən fərqləndirən əsas leksik-qrammatik kateqoriyaları. İsim, əsas qrammatik kateqoriyaları ətrafında olan mübahisəli məqamlar. Mənsubiyyət, kəmiyyət, şəxs-xəbərlik kateqoriyaları. [1]; [8]; [20]; [14]; [16]; [23]; [21]; [30].

5. İsmi hal kateqoriyası. Qrammatik və məkanı hallar məsələsi. Hal kateqoriyası ilə bağlı bəzi mübahisəli məsələlər. Hallarda müəyyənlik və qeyri-müəyyənlik. M.Hüseynzadə və Y.Seyidovun fikirləri. Azərbaycan dilində cins anlayışı və onun dildə ifadəsi. İsmi sintaktik funksiyası. [1]; [8]; [20]; [14]; [16]; [23]; [21]; [30].

6. Sifət və say. Azərbaycan dilçiliyində sifətlə bağlı tədqiqatlar. Sifətin quruluşu və məna qrupları – rəng, dad, həcm, zahiri əlamət və s. bildirməsi. Sifət və isim düzəldən omonim şəkilçilər və onların qarşılaşdırılması. Sifətin müqayisə

dərəcələri, onların təsnifi məsələsi. Sifətin say və zərfə oxşar cəhətləri. Başqa nitq hissələrinin sifətləşməsi. Sifətin substantivləşməsi, daimi və müvəqqəti substantivləşmə. Sifətin sintaksisi.

Say. Azərbaycan dilçiliyində sayla bağlı araşdırmalarının xülasəsi. Sayların quruluşu məsələsi. Tərkibi saylar və say birləşmələri. Onluq say sistemi. Sayların sıralanmasında sabitlik. Sayların məna növləri. Miqdar saylarının söz yaradıcılığında iştirakı.

Sayla isimlərin əlaqə formaları. Sayın sintaktik funksiyası [10]; [23]; [19]; [8]; [12]; [30].

7. Əvəzliklərdə məna problemi. Azərbaycan dilçiliyində əvəzliklə bağlı nəzəri tədqiqatlar. Əvəzliyin quruluşca növləri məsələsi. Əvəzliyin məna növlərinin təsnifatında fikir müxtəlifliyi. Şəxs əvəzliklərində şəxs və çoxluq mənasının bir leksik tərkibdə ifadəsi. Hallanan və hallanmayan işarə əvəzlikləri. Təyin əvəzliyi, onun işlənmə xüsusiyyətləri. Nisbi, yiyəlik, inkar və qayıdış əvəzliklərinə münasibət. [15]; [23]; [14]; [24]; [16]; [30].

8. Feil. Azərbaycan dilçiliyində feilə aid aparılmış əsas elmi araşdırmalarının xülasəsi. Feilin quruluşca növləri. Düzəltmə feillər. Feildən feil düzəltmə məsələsinə münasibət. Azərbaycan dilçiliyində mürəkkəb feil məsələsi. Feilin qrammatik kateqoriyaları və onların bölgüsü. Qrammatika kitablarında feilin məna növlərinə münasibət. Feilin növ kateqoriyası haqqında bəzi mülahizələr. Növ və təsirlilik kateqoriyalarının qarşılıqlı əlaqəsi. Analitik feillər məsələsi. [3]; [18]; [7]; [23]; [22]; [4]; [20]; [16]; [31].

9. Azərbaycan dilçiliyində feilin şəkilləri problemi. Azərbaycan dilçiliyində feil zamanlarının əsas araşdırmalarının xülasəsi. Feilin zaman kateqoriyası və zaman anlayışı. Feil

zamanlarının üslubi xüsusiyyətləri. Feil zamanlarında məna keçidləri, bir-birinin mənasında işlənə bilməsi. Feilin şəxs kateqoriyası. Feilin mürəkkəb şəkli məsələsi. Azərbaycan dilində tərz anlayışı və onun dildə ifadəsi. [3]; [14]; [16]; [23]; [6]; [28]; [31].

10. Feilin təsriflənməyən formalarına münasibət. Bu formaların «hibrid kateqoriya» olması və ikili səciyyə daşımıası ilə bağlı fikirlər. Məsdər, əsas qrammatik xüsusiyyətləri. Feili sıfət, əsas qrammatik xüsusiyyətləri. Feili sıfət və feildən düzələn sıfət. Feili bağlama, əsas qrammatik xüsusiyyətləri. Feilin sintaktik funksiyası [14]; [16]; [18]; [23].

11. Zərf. Zərf ətrafında mübahisəli məqamlar. Azərbaycan dilciliyində zərf haqqında olan tədqiqatların xülasəsi. Zərf hərəkətin əlamətini bildirən nitq hissəsi kimi. Zərfin əlamətin əlamətini bildirməsi xüsusiyyətinə olan münasibət. Zərfdüzəltmə yolları: leksik-semantik, morfoloji və sintaktik yollar. İlkin zərflərin əmələ gəlmə üsulları. Adverbiallaşma. Zərfin məna növləri. Zərf və zərflik məsələsi. Zərfin digər nitq hissələri ilə ortaqlığı məsələsi. İsim – sıfət – zərf problemi. Zərfin sintaktik vəzifəsi. [2]; [14]; [16]; [20]; [32].

12. Köməkçi nitq hissələrinin qrammatik semantikası. Azərbaycan dilciliyində köməkçi nitq hissələri haqqında olan tədqiqatların xülasəsi (M.Hüseynzadə, Ə.Abdullayev, F.Zeynalov). Köməkçi nitq hissələrinin müəyyənləşdirilməsində qrammatik meyar. Köməkçi nitq hissələrinin quruluşca növü məsələsi. Azərbaycan dilciliyində köməkçi nitq hissələrinin tərkibi məsələsinə münasibət. Köməkçi nitq hissələrinin əsas nitq hissələrindən yaranmasının qanuna uyğunluğu. Əsas və köməkçi nitq hissələrinin omonimliyi.

Qoşma. Azərbaycan dilciliyində qoşmadan bəhs edən fundamental əsərlərin xülasəsi. Qoşmaların sözlərdən sonra

işlənərək müxtəlif məna bildirməsi. Qoşma və ismin halları məsələsi. Qoşmaların qrammatik semantikası. Qoşmalarla idarə məsələsi. Qoşmaların əsas nitq hissələri ilə omonimliyi. Köməkçi söz məsələsi. Qoşmalarda sintaktik funksiya məsələsi. [13]; [14]; [16]; [26]; [21]; [32].

13. Bağlayıcı. Bağlayıcı sözlər və cümlələr arasında qrammatik bağlılıq yaradan köməkçi nitq hissəsi kimi. Bağlayıcıların quruluşu. Bağlayıcıların sintaktik vəziyyətə görə növləri: tabesizlik və tabelilik bağlayıcıları. Bağlayıcı və bağlayıcı sözlərə münasibət.

Ədat. Azərbaycan dilçiliyində ədatlar haqqında olan tədqiqatların xülasəsi. Ədat sözlərə, söz birləşmələrinə və cümlələrə əlavə məna çaları verən, ya da cümlədə müxtəlif semantik münasibətlərin ifadəsinə xidmət edən köməkçi nitq hissəsi kimi. Ədatların məna növlərinin təsnifatına müxtəlif münasibətlər. Ədat və bağlayıcının omonimliyi. Ədatların quruluşu, sintaktik mövqeyi. [1]; [14]; [16]; [21]; [32].

14. Modal sözlər. Modallıq kateqoriyası və modal sözlər. Modal sözlərin məna qrupları. Qrammatika kitablarında modal sözlərə münasibət. Modal sözlərin məna qrupları.

Köməkçi nitq hissələrinə daxil edilən bəzi söz qrupları: vokativlər, uşaq sözləri, təqlidi sözlər. [1]; [14]; [16]; [21]; [32].

15. Xüsusi nitq hissələri. Nida və yamsılamalar. Nidanın hiss-həyəcan ifadə etməsi. Nidanın işlənmə məqamları, cümlədə yeri. Nidada məna qrupları məsələsi. Yamsılamaların əsas xüsusiyyətləri və söz yaradılığında rolu. [9]; [13]; [19]; [26].

Tədris texnologiyaları, təlimin interaktiv formaları

Bu kursda təlimin interaktiv formalarından istifadə, mü-hazırə və seminar məşğələlərinin fəal və interaktiv formalarının keçirilməsi, magistrantların peşə bacarıqlarının formalasdırılması və inkişafı məqsədilə test yoxlamalarının aparılması üçün kompüterdən və kafedranın internet saytından istifadə nəzərdə tutulur. Magistrantların auditoriyadankənar işinə böyük diqqət yetirilir. Yazılı ev tapşırıqları elektron formada yerinə yetirilir. Mühazırə materialları elektron təqdimatlar formasında hazırlanır. Bir sıra nəzəri məsələlər üzrə məruzələr üçün magistratlara mövzular təklif olunur (10 – 15 dəq.).

Tədris resursları

Tədris avadanlığı və əyani vəsaitlər, elmi və tədris ədəbiyyatı, lüğətlər.

Sərbəst (fərdi) işlərin mövzuları

1. Morfologiyanın qrammatika təlimində yeri.
2. Azərbaycan dilində kök və əsas məsələsi. Mürəkkəb söz məsələsi.
3. Nitq hissəsi problemi ətrafında olan mübahisəli məqamlar.
4. Konversiya.
5. İsim ətrafında olan mübahisəli məqamlar.
6. Əvəzliklərdə məna problemi.
7. Azərbaycan dilində mürəkkəb fellər.
8. Zərf ətrafında olan mübahisəli məqamlar.
9. Köməkçi nitq hissəsi problemi.
10. Köməkçi nitq hissələri ətrafında olan mübahisəli məqamlar.

Tövsiyə edilən ədəbiyyat

Azərbaycan dilində

1. Abdullayev Ə.Z. Azərbaycan dili məsələləri. Bakı, BDU nəşri, 1992, 332 s.
2. Abdullayeva S. Qoşmanın bəzi nəzəri məsələləri. // “Elmi əsərlər”, BSU, Bakı, 2008, 36-41 s.
3. Abdullayeva S. Müasir Azərbaycan dilində zərf. Bakı, “Maarif”, 1991, 122 s.
4. Abdullayeva S. Modal sözlər haqqında bəzi qeydlər. // III Beynəlxalq elmi konfransın materialları, Bakı, 2012, 16-21 s.
5. Axundov A.A. Feilin zamanları. Bakı, BDU nəşri, 1961, 140 s.
6. Aslanov A. Azərbaycan dilində qrammatik kateqoriyalar. Bakı, 1985.
7. Azərbaycan dilçiliyi müntəxəbatı, 3 cilddə, Bakı, “Abis Alarko”, 2013; I c. 309 s. ; II c. , 438 s. ; III c., 521 s.
8. Azərbaycan dilinin qrammatikası. I hissə. Bakı, “Elm”, 1960, 335 s.
9. Bağırov Q. Azərbaycan dilində feilin leksik-semantik inkişafı. Bakı, 1971.
10. Cəfərov. Nitq hissələrində keçid prosesləri və konversiya. Bakı, ADPU nəşri, 292 s.
11. Cəlilov F. Azərbaycan dilinin morfonologiyası. “Maarif”, Bakı, 1988, 286 s.
12. Dilçilik ensiklopediyası (dərs vəsaiti) , I cild, Bakı, “Mütərcim”, 2006, 512s.
13. Dilçilik ensiklopediyası (dərs vəsaiti), II cild, Bakı, “Mütərcim”, 2008, 525s.
14. Əliyeva Z. Türk dillərində sıfət. “Elm və təhsil”, Bakı, 2011, 436 s.
15. Hacıyev K. Müasir Azərbaycan dilində xüsusi nitq hissəsi. Bakı, 1999.
16. Hüseynzadə M. Müasir Azərbaycan dili. Morfolojiya.

- Bakı, "Şərq-Qərb", 2007, 280 s.
17. İslamov M. Türk dillərində əvəzliklər. Bakı, "Elm", 1986, 204 s.
18. Kazımov Q. Müasir Azərbaycan dili. Morfologiya. (Dərslik), "Elm və təhsil", Bakı, 2010, 398 s.
19. Qurbanov A.M. Müasir Azərbaycan ədəbi dili. "Maarif", Bakı, 1985, 408 s., "Nurlan", 2003.
20. Mirzəyev H. Azərbaycan dilində feil. Bakı, 1986, 367 s.
21. Mirzəzadə H. Azərbaycan dilinin tarixi morfolojiyası. Bakı, 1990, 374 s.
22. Müasir Azərbaycan dili. 3 cilddə, II c., Morfologiya. "Elm", Bakı, 1980, 510 s.
23. Rəcəbli Ə. Göytürk dilininin morfolojiyası. III c., Bakı, "Nurlan", 2002, 474 s.
24. Rəhimov M. Azərbaycan dilində feil şəkillərinin formallaşması tarixi. Bakı, EA nəşri, 1965, 267 s.
25. Seyidov Y. Azərbaycan dilinin qrammatikası. Morfologiya, Bakı, BDU nəşri, 2011, 366 s.
26. Şahbazova Z. Əvəzliklərin qrammatikası, Bakı, "Ulu", 2009.
27. Veysəlli F.Y. Azərbaycan dilinin funksional qrammatikası: I cild, Bakı, "Prestige Çap Evi", 2014, 530 s.
28. Zeynalov F.R. Müasir türk dillərində köməkçi nitq hissələri, "Maarif", Bakı, 1971, 312 s.

Rus dilində

29. Касевич В.Б. Семантика. Синтаксис. Морфология. М., 1988.
30. Серебренников Б.А., Гаджиева Н.З. Сравнительно-историческая грамматика тюркских языков. Б., 1979.
31. Трубецкой Н.С. Некоторые соображения относительно морфологии. Пражский лингвистический кружок. М., 1967, 371 с.
32. Щербак А.М. Очерки по сравнительной морфологии

- тюркских языков (Имя). Л., 1977, 198 с.
33. Щербак А.М. Очерки по сравнительной морфологии тюркских языков (Глагол). Л., 1981, 183 с.
34. Щербак А.М. Очерки по сравнительной морфологии тюркских языков (Наречие, служебные части речи, изобразительные слова). Л., 1987, 157 с.
35. Юлдашев А.А. Аналитические формы глагола в тюркских языках. М., 1965.

Internet resurslari

gf.nsu.ru

kpfu.ru/pdf/portal/00p/71290.pdf

magistr-philol.-msu.weebly.com

studydoc.ru/download/3714374

www.sgu.ru

Çapa imzalanmışdır 30.10.2017. Kağız formatı 60x84 1/16.

Həcmi 1,0 ç.v. Sifariş 164. Sayı 200.

«Bakı Universiteti Nəşriyyatı», Bakı, AZ 1148, Z.Xəlilov, 23.